GAZETA KRAKOWSKA

№ 102.

Z KRKOWA DNIA 20 GRUDNIA 1820 ROKU WE SRODE

— *Z Krakowa.* —

Na piątym Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 9 Grudnia 1820 odczytany został Izbie Prawodawczey Proiekt do Prawa uchylaiącego podatek *Subsidium Charitativum* przez Właścicieli Wsiów, Włościan, dożywotnich posiadaczów i przez kogokolwiek dotąd opłacony.

JW. Nowakowski Reprezentant z Gminy Okręgowey Mogiła wprzymówieniu się do wprowadzonego proiektu wywodząc w iakiey Epoce i z iakich przyczyn powstał podatek *Subsidium Charitativum*, z ustaniem tych iako też z względu że nie wszystkich mięszkańcow Kraiu dotyka, uważał podatek ten za niesprawiedliwy, tym więcey co do Włościan Dóbr Duchownych takowy podatek opłacaiących, którzy iednakowe powinności z Włościanami dóbr Szlacheckich dopełniaią i z Konstytucyi udział równych swobod dla polepszenia bytu maią zastrzeżony, żądał przeto aby podług podaneg przez Rządzący Senat proiektu, podatek *Subsidium Charitativum* był zniesiony, zastrzegaiąc sobie w razie nieprzyięcia proiektu dowodzenie, że podatek ten podług istnących praw Duchowni płacić są winni, w Dobrach zaś które po zmianie iakiey, lub zeyściu Beneficyata przez inkameracyią dostały się w posiadłość Narodową Skarb publiczny z dochodów pobieranych winien byłby odtrącić taką, ilość iaką Włościanie tytułem Subsidii opłacaiąc. Uwagi powyższe zakommunikowane zostały łącznie z proiektem do opinii Kommissyi Skarbowey.

JW. X. Paszkowicz delegowany z Kapituły z powodu uwag przez JW. Reprezentanta Nowakowskiego co do *Subsidium Charitativum* wniesionych uważał, iż te dążą aby ciężar z iednych był dodany drugim i w tym względzie zastrzegł sobie udowodnienie niestosowności uwag na następnym Posiedzeniu.

JW. Reprezentant Siemoński przymawiiąc się do wprowadzonego proiektu, radził aby podatek *Subsidium Charitativum* znieść tylko z Włościan, gdyż co do Właścicieli dóbr Duchownych, ci nabyli Dobra z tym ciężarem maiąc go sobie z wartości potrącony.

Następnie Sekretarz Seymu czytał proiekt do prawa przez Rządzący Senat nadesłany tyczący się podziału Spadku ab intestato po zmarłych Duchownych.

JW. Reprezentant Słotwiński uważaiąc wprowadzony proiekt iako tyczący się rozwinięcia zasad przez nadzwyczayny Seym Prawodawczy do ustawy Cywilney uchwalonych, żądał aby ten odesłany był Komitetowi Prawodawczemu do Redakcyi Kodexów wyznaczonemu.

JW. Reprezentant Siemoński oświadczaiąc się za proiektem dowodził zgodnosć tego z prawami Kanonicznemi.

JW. Reprezentant Mąkólski uczynił wniosek o funduszach Interkalarnych i żądał obiaśnienia administracyi tychże. JW. delegowany Senator Kucieński zawiadomił Izbę, iż wzmiankowane fundusze zostaią pod zarządem Konsystarza Generalnego, od którego rachunek oczekiwany.

JW. X. Paszkowicz delegowany z Kapituły oświadczył Izbie, iż Konsystarz Generalny podał Senatowi Rządzącemu proiekt względem Interkalaryiów zastósowany do przepisów w Królestwie Polskim wydanych, zawiadomiaiąc oraz, że dotąd niewydarzył się przypadek, przybycia takiego funduszu, i Konsystarz żadnych rachunków nie posiada.

JW. Reprezentant Soczyński, w rozpoznaniu wprowadzonego proiektu, zwracał uwagę Kommissyi Prawodawczey na artykuł 2 i 3 Konstytucyi, poczem proiekt wprowadzony Kommissyi Prawodawczey do opinii kommunikowany został, co zaś do wniosku JW. Reprezentanta Mąkólskiego o Interkalaryiach ten Senatowi przesłany został. — Czytane były daley proiekta do prawa zapobiegaiącego, aby Starozakonni Domów w ulicy główney Kazimierza Chrześciiańskiego nienabywali.

2gi Przepisuiący prawidła alienacyi, obciążania i użytkowania z dochodów Instytutów Korporacyi i Gmin. 3. Proiekt do prawa rozciągaiącego rygor ustawy Seymowey z dnia 15 Grudnia 1818 r. na puste place pod zabudowanie kwalifikowane. 4 Nakoniec o urządzeniu Kunsztów, Rzemiosł i Professyi. — Proiekta te Kommissyi Prawodawczey do opinii przesłane zostały.

JW. Reprezentant Nowicki przymawiaiąc się do proiektu urządzaiącego Kunszta, Rzemiosła i Professyie, uważał niestosowność zasady w oznaczeniu Professyonistów i dowodził, że ci z względu na udział Geniuszu i postępu do Artystów należeć powinni, mówiąc daley o Dzierżawcach wieczystych, którzy poprzednio przez Senat mieli przyznane prawo głosowania w Zgromadzeniach Gminnych, a na teraz zostali wyłączonemi, dowodził, że tymże prawo głosowania należy z tytułu opłacania podatku gruntowego do złpl. 50 w kanon przy urządzaniu dóbr przez Kommissyią Włościańską porachowanego.

JW. delegowany Senator Kucieński w odpowiedzi na wniosek JW. Reprezentanta Nowickiego odczytał artykuł 7 Konstytucyi podług którego tylko Właściciele ziemi opłacaiący podatku gruntowego złpl. 50 maią przyznane prawo głosowania dodaiąc przytym, iż bez zmiany Konstytucyi Dzierżawcy wieczyści takowych praw uzyskać niemogą, w czym

pozostaie droga przy innych żądaniach przedstawić te Nayiaśnieyszym Protektorom. — JW. Reprezentant Siemoński przyznaiąc, że z Konstytucyi tylko Właścicielom ziemi opłacaiącym podatek gruntowy do złpl. 50 należy prawo głosowania, utrzymywał, że Dzierżawcy wieczyści celuiący w gospodarstwie rolniczym uważani bydź winni iako Artyści, którym z Konstytucyi zaręczone iest prawo głosowania i przedstawiał, żeby uznanie celuiących w Rolnictwie dopełniane było przez Senat w połączeniu się z Reprezentacyią.

JW. Reprezentant Sołtykowicz, mówiąc o względności Konstytucyi dla Włościan w nadaniu prawa głosowania, którzy są Dzierżawcami pracy lub czynszu i to niewieczyście dowodził, że ten wzgląd, należy tem więcey tym co Dobra Kraiu wieczyście dzierżawią, ile takowe Dzierżawy będąc skutkiem nowego urządzenia w Konstytucyi niemogły bydź umieszczone. — Izba Prawodawcza uwagi powyższe Senatowi postanowiła przesłać.

JW. Reprezentant Siemoński odczytał Izbie Prawodawczey alegoryczne pismo od Budżetu Przychodów względem zmnieyszenia wydatków Kraiu przez siebie ułożone i podpisane i te do Akt Seymowych złożył.

Przystępuiąc Izba Prawodawcza do wyboru Urzędników iednomyślnie Senatorem czasowem Rzeczypospolitey Krakowskiey kończącego swe urzędowanie Senatora JW. Mikołaia Huszowskiego Marszałka Seymu mianowała, równie zaszła iednomyślność w wyborze na Sędziego czasowego Sądu Apellacyinego kończącego urzędowanie W. Kazimierza Kozłowskiego.

Na szóstym Posiedzeniu Seymu dnia 11 Grudnia 1820 r. w kontynuacyi wyboru Urzędników, większością głosów mianowani zostali:

Sędzią Pokoiu Okręgu 2 Miasta Krakowa W. Jan kanty Bartel.

Sędziami Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego W. X. Wincenty Kozłowski i W. Jgnacy Radzikowski.

Sędzią czasowym Trybunału I. Instancyi kończący urzędowanie JW. Marcin Soczyński Reprezentant z Gminy I. Miasta Krakowa.

Przytym na przypadek śmierci lub rezygnacyi Urzędu, z następnie maiących większość głosów Kandydatow, Izba Prawodawcza postanowiła:

Zastępcą Sędziego Pokoiu Okręgu 2 Miasta Krakowa W. Macieia Mączyńskiego syna. — Zastępcą Sędziego Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego W. X. Józefa Raciborskiego.

Zastępcami Sędziów Trybunał I. Instancyi 1) JW. Szymona Białeckiego Delegowanego Sędziego Pokoiu ktoremu zastępstwo z uchwały przeszło rocznego Seymu do roku ieszcze służy. 2) W. Jacka Habowskiego.

(Dalszy ciąg w następnym Numerze.)

Leon Chuchlibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Peterzburga d. 14 Listopada. d. k.

Akademiia Cesarska umieiętności na ostatniem posiedzeniu swoiem dnia 4 b. m. odbytem, mianowała swemi członkami honorowemi: Hrabiego Chaptal, niegdyś Ministra spraw wewnętrzny h, członka instytutu Królewskiego Francuzkiego w Paryżu i Doktora Fryderyka Munster Biskupa Zelandzkiego w Kopenhadze.

Otrzymano tu z Bukarestu pod dniem

9. z. m. następuiące doniesienia:

" W tych dniach przybyło tu do Bukarestu 120 Deputowanych z miasta powiatowego Tergowiszta niegdyś stolicy Wołoszczyzny. Zaszły tam powszechne zamieszania z powodu, że teraźnieyszy Hospodar Xiążę Suzzo rozumieiąc mieć prawo do nabycia ziemi, w władaniu mieszkańców pomienionego miasta będącey, postanowił im ią odebrać i w tym celu wysłał tam urzędnika. Lud dowiedziawszy się o rozkazie Xiążęcia, zgromadził się pod okna domu, w którym się był zatrzymał pomieniony urzędnik i począł ciskać kamieniami. Przestraszony urzędnik ledwie potrafił umknąć."

" Deputowani, którzy się teraz tu zgromadzili, podali prośbę Xiążęciu, w którey dowodzą, iż chociaż ziemia pomieniona należała niegdyś do Hospodarów, późniey atoli nadaną była mieszkańcom Targowiszty i przez kilka wieków w spokoynem i niezaprzeczonem ich będąc władaniu, iest prawą ich własoością. Niewiadomo ieszcze iaki w tey sprawie zapadnie wyrok.,,

Donoszą z Tobolska pod dniem 2 Października co następuie:

Niedawno doszło do wiadomości zwierzchności Syberyyskiey następuiące godne uwagi wydarzenie:

Nieiakiś Z.... wygnany do Syberyi, skazany był na ciągłe prace przy gorzelni skarbowey w Krasnoreczyńsku. Nosił na piersiach woreczek, w którym chował jałmużnę, sobie dawaną. Jeden z wyrobników teyże rękodzielni postrzegłszy to z swoią żoną, z któremi Z.... w iednym mieszkał domu, zamordowali go i zabrawszy pomieniony worek, zamyślali umknąć lecz osobliwsze zdarzenie odkryło ich zbrodnię. Nieszczęśliwy Z.... miał dwa psy, które mu nieodstępnie towarzyszyły. Te wierne zwierzęta straciwszy swoiego Pana, przystały do iego zabóyców i wszędzie postępuiąc za niemi po lasach i górach straszliwie wyły. Naprożno usiłowali zabóycy ułagodzić ie i zwabiwszy do siebie zabić, w żaden sposób nie mogli tego dokazać, i nakoniec dręczeni zgryzotą sumienia, prześladowani ustawicznie od psów, nigdzie się ukryć nie mogąc, po kilkudniowem tułaniu się, powrócili do rękodzielni i wyznali, iż byli zabóycami człowieka, który ich nie raz sam będąc w nędzy i niedostatku wspierał.

Z Paryża d. 2 Grudnia.

Wczoray o godzinie 8 z rana wszystkie przystępy do sądu kassacyyoego zapełnione iuż były ciekawemi, dla usłyszenia końca sprawy P. Madier de Montjau. Przed rozpoczęciem posiedzenia rozdane zostało pismo pod tytułem: " Madier de Montjau oyciec, do sędziów syna swoiego.,, Oskarżony bronił się przed sądem w dwugodzinney mowie, którą temi zakończył wyrazy: " Wyrok wasz da mi poznać, czyli zasady zmienił czas i czyli członek wysokiego sądu zasługuie na waszą naganę dla tego, że z honorem dotrzymał swoiego słowa i przysięgi.,, Jeneralny Prokurator odpowiedział na iego obronę: " Doniósłeś WPan, że masz wiadomość o spisku, a wzbraniałeś się udowodnić go z boiaźni, ażebyś nie wystawił na niebezpieczeństwo tego, który Ci o nim doniósł; kazałeś WPan drukować pisma i korespondencyią z Twoiemi przełożonemi; oskarżyłeś sędziów

przysięgłych w Vaucluse o tchorzowstwo i zapomnienie obowiązków; poważyłeś się bydź sędzią sumienia przysięgłych, którzy tylko Bogu zdać powinni sprawę z swoich wyroków; ubliżyłeś wyrokowi sądu, który Ci nakazał zdać sprawę o spisku, o którym miałeś mieć wiadomość.„ P. Madier odpowiadaiąc wyrazil: iż nie żałuie tego co uczynił, i oczekuie spokoynie względem siebie wyroku, którego osnowa będzie przeciw niemu wyrokiem śmierci i hasłem do podniesienia wymierzonych przeciw niemu sztyletów. — Po pięciu kwadransach naradzenia sądu w osobney sali, ogłosił Pieczętarz wyrok, w którym sąd naganił postępek P. Madier de Montjau i skazał go na zapłacenie kosztów sądowych.

P. Deforges, gwardyjak Monsieur, brata Królewskiego, wczoray w wieczor napadniony był od 3 ludzi na ulicy, którzy zarzuciwszy mu chustkę na twarz, obalili i 5 razy pchnęli. Jedno z pchnięciów byłoby niebezpiecznem, gdyby się nie było oparło na Xiążce, którą Desforges miał w boczney kieszeni. Za nadeyściem ludzi miał ieszcze Desforges tyle siły, iż mógł ścigać swoich zaboyców i ostatniego mocno ciął pałaszem. Jeden z nich powiedział między innemi Desforges, iż należy do rozboyników Xcia Bordeaux.

Dway tuteysi piekarze z powodu zaślubienia swoich dzieci rozdali pomiędzy ubogich swey części miasta 800 funtów chleba.

Podług doniesień z Hiszpanii długo Król wahał się względem zatwierdzenia ustawy znoszącey zakony, i podpis iego nastąpił dopiero o godzinie w pół do 9tey w wieczor upływaiącego dnia do zatwierdzenia ustawy, tak iż uczucia iego w tey mierze nie mogły bydź ukrytemi. Do Eskurial udał się zapewne tylko dla szukania u tamteyszych Xięży pociechy względem bolesney ofiary, do którey go Stany przymusiły. Mnichy w Eskurial staraiy się odwieść go od tego, co im było przeciwnem, i nakłonić do protestacyi przeciw zatwierdzoney ustawie. Rozeszła się po całey Hiszpanii pogłoska, że ta protestacyia istotnie nastąpiła, i władze Madryckie użyły nastąpionego z tego powodu poruszenia ludu do proszenia Monarchy, aby do stolicy powrocił. Żądano razem zwołania na nowo Stanów, ponieważ z powodu mnostwa pozostałych do załatwienia ieszcze spraw, powszechnie nie podobało się ich rozpuszczenie. — Sprzedażą dóbr duchownych, którą iedynie konieczna potrzeba podźwignienia skarbu nakazała, spodziewaią się Ministrowie spłacić cały dług narodowy, a przynaymniey większą iego część. — Z uchwał Stanów cały narod iest zresztą bardzo kontent; okazały zimną krew i rozum. Jakkolwiek nie wystąpił żaden wielki mowca, nie ustępuie iednak to zgromadzenie żadnemu w innych kraiach, gdy zważemy co w krótkim czasie uskuteczniło. Pięć tylko znaydowało się w niem zagorzałych głów czyli ultraliberalistów.

Z Londynu d. 30 Listopada.

Dzień wczorayszy, który przeznaczony był do utrzymania i ile możności powiększenia nienawiści przeciw Rządowi, przeszedł szczęśliwie i bez przerwania nawet na chwilę w któreykolwiek bądź części miasta spokoyności publiczney, chociaż Lord Prezydent nie przyiął ofiarowaney mu pomocy woyskowey. Królowa po-

dług Dworskiey iey gazety Times, złożyła w Kościele S. Pawła przed tronem Wszechmocnego swoie podziękowania modły za cudowne iey urstowanie. — Pisma Ministrowskie mniemaią, iż Krolowa ma przyczynę dziękować Wszechmocnemu, że tak łatwo wybrnęła z swęy sprawy, lecz byłoby lepiey i rozumniey, gdyby to była w swem pokoiu w cichości uczyniła, niżeli przy zgiełku, który kroć.e rąk przez cały dzień wstrzymał od pracy.

Dziś zgromadziła się znowu rada gminna miasta. Szeryf Waithman wniósł na niey uchwalenie prośby do Króla o oddalenie teraźnieyszych Ministrów, których wewnętrzną i zewnętrzną administracyią naganiał, i iako źródło nieszczęścia kraiu wystawiał. Ta przyczyna byłaby iuż dostateczną do ich oddalenia; ale postąpienie ich przeciw Królowey i głos ludu czynią to oddalenie ieszcze koniecznieyszem. Pragnął, aby Król mógł był bydź obecnym świadkiem tego, co d. 29 w mieście zaszło, (processyi Królowey) i sam słyszeć okrzyki kroci zebranych ludzi, których niektórzy raczyli nazwać motłochem, lecz postępowanie ich okazało, iż są ludem rozważnym. Ani ieden żołnierz nie był potrzebny do utrzymania porządku pomiędzy tak niezliczonem mnóstwem. Niechay Król oddali teraźnieyszych Ministrów, a zaraz stanie się tak miłem ludowi, iż dla swey obrony żadnego nie będzie potrzebował woyska. Srodki teraźnieyszych Ministrów muszą albo rewolucyią albo woyskowy despotyzm zrządzić. Wezwał przeto zgromadzenie, aby obmyśliło środki, iżby prawda doszła do uszów Króla i uchwaliło prosbę o oddalenie teraźnieyszych Ministrow. — P. Taylor mówił, iż przypuściwszy, że dochodzenie przeciw Królowey było prawne, tedy wypadałoby uczynić toż samo względem wszystkich członków rodziny Krolewskiey, które nie wyymuiąc nawet naszey kochaney Królowey, stawały się nieraz przedmiotami zgorszenia. — Ławnik Smith chciał nawet z imienia podać osoby na nowych Ministrów, aby nowo mianowani nie stali się tak złemi iak teraźnieysi. — Ławnik Brown nie zgadzał się, ażeby teraźnieysi Ministrowie nie zasługiwali na żadną pochwałę; chwalił ich przedsiębrane środki podczas przykrey woyny, którem winien kray teraźnieyszą swoią wielkość, ale naganiał ich postępowanie względem Królowey. — P. Dixon bronił Ministrów i naganiał przykry wyraz P. Waithman: że nieodzownym skutkiem ich postępowania bydź musi albo rewolucyia, albo woyskowy despotyzm. (Mowę P. Dixon przerywano krzykiem do porządku.) — Ławnik Scholey oświadczył, iż wniosek P. Waithman posłużyć tylko może do podniecenia pospólstwa przeciw Rządowi. — P. Clarke wyraził, iż nie może się na to zgodzić, ażeby wszystkie środki Ministrów iakkolwiek nie pochwala ich postępowania względem Krolowey, dążyły na szkodę kraiu. Jeżeli ten wyraz wyrzucony zostanie z wniosku, tedy da za nim swóy głos. — Pomimo tego iednak powyższy wniosek większością 84 głosow przeciw 32 przyięty został.

Parowie, którzy przeciw billowi o Królowey głosowali, przyymowanemi byli w przeieździe do swoich domów przez wszystkie miasta i wsie z naywiększemi uroczystościami od mieszkańców.

Wczoray był ziazd u Dworu, na któ-

rym znaydowali się wszyscy gabinetowi Ministrowie, potem odbyła się gabinetowa rada, po którey W. Kanclerz i Lord Sidmouth mieli posłuchanie u Króla.

Bergami z żoną i córką swoią ziechać ma do Londynu.

Oto są osoby, które w następstwie tronu Angielskiego po teraźnieyszym Królu Jerzym IV. poprzedzaią Królową: 1) Xże Jorku; 2) Xże Klarencyi; 3) Xiężna Alexandra, córka zmarłego Xcia Kentu; 4) Xże Kumberlandyi; 5) Xże Sussexu; 6) Xże Kambridgi; 7) Syn iego Xże Jerzy, 8) owdowiała Królowa Wirtembergska; 9) Xiężna Augusta; 10) Xiężna Elżbieta Hesko-Homburgska; 11) Xiężna Maryianna Glucestru; 12) Xiężna Zofiia; 13) Xże Glucestru, wnuk Jerzego 3go; 14) Xiężna Zofiia Glucestru wnuczka Jerzego 3go; 15 i 16) Dway Xiążęta Brunświccy i dopiiero 17) teraźnieysza Królowa Karolina, iako wnuczka Jerzego 3go.

Z iaką zawziętością prowadzona iest woyna w południowey Ameryce, okazuie się z pism następuiących: — Gubernatór Kartageny proponował Naczelnikowi powstańców Bolivar pokóy. — W wydanem z tego powodu oznaymieniu wyraża tenże Gubernatór: "Dopełniłem w całey obszerności rozkazow moiego Króla, lecz wściekła i chciwa krwi ludzkiey poczwara, ów złoczyńca Bolivar, który przez tysiączną śmierć nie zagładziłby naymnieyszey swey zbrodni, usiłuiąc mnie nayczarnieyszą zdradą oszukać, posłał mi następuiące pismo:

"Mci Gubernatorze! JW. Jenerał Bolivar) przy odebraniu dzisieyszego WPana pisma uniesiony słusznym gniewem rzucił pióro, i rozkazał mi na nie odpisać. — Jest to naywiększy stopień szaleństwa, a co większa śmiechu godną rzeczą ofiarować Rzpltey Kolumbiyskiey połączenie się z narodem Hiszpańskim. Sądziszże WPan, iż lud Kolumbiyski tak dalece zapomniał o odniesionych nad Hiszpanami zwycięztwach, o swey sławie, waleczności i szczęściu, ażeby konstytucyią Hiszpańską mógł przyiąć? Zechceszże WPan ośmielić się wystąpić z murów Kartageny dla opanowania Rzpltey Kolumbiyskiey lub zechceszże pozwolić, ażeby 30,000 żołnierzów zaniosło postrach do WPana powiatu? Odpowiedz WPan, ieżeli Ci wstyd dozwala. Sądziszże WPan iż Hiszpaniia może nad nowym światem panować? Sądziszże WPan, iż ten naród, który dał tak okropny przykład obłąkania umysłu ludzkiego, może iakową część świata uszczęśliwić? Wiedz zatem Mci Gubernatorze, iż lud Kolumbiyski nie chcąc nosić plamy należenia do narodu Hiszpańskiego, postanowił wiecznie walczyć przeciw roialistom i przeciw każdemu, który ich stronę utrzymywać będzie. Przenosi on los zupełnego zniszczenia nad dostanie się pod Rząd Hiszpanii. — To miałem w zleceniu donieść WPanu w odpowiedzi w imieniu JW. Oswobodziciela. — W Jurbaco d. 28 Sierpnia 1820 roku. *Perez, Jen. Adjutant.*

Na to wydał Gubernator Kartageny pod dniem 31 Sierpnia odezwę do żołnierzy Hiszpańskich, w którey wyraził: — "Domyślam się, iż krew ścina się w żyłach waszych na proponowane wam złamanie wiary waszey. Gotuycie się zatem do zemszczenia się za zniewagę kraiu

waszego, i wiedzcie, iż bezwstydny zbrodniarz nie powinien bezkarnie znieważać wysokiego imienia narodu Hiszpańskiego. Officerów i żołniery, i was wszystkich, którzy Hiszpaniią i to wszystko co iest drogiem w życiu kochacie, wzywam do ukarania tych poczwar. Przelżymy kropli mi krew Hiszpańską, która w wielu ich żyłach płynie, ponieważ nie powinna krążyć w tak zdradzieckich i czarnych sercach. Aże przenoszą raczey umrzeć, niżeli wiernemi Hiszpanami pozostać, nie pozostaie im zatem iak tylko to ostatnie. My zaś chcemy raczey ostatni oddech wyzionąć, aniżeli znosić ich zniewagę. Nadeszła iuż chwila zemsty.,,

Z Nowegoiorku d. 4 Listopada.

Kongress Ziednoczonych Stanów zgromadzi się dnia 15 b. m. w Wassingtonie. Pomiędzy wielu miastami ułożył także Boston prośbę do Kongressu przeciw nowey taryffie celney, w którey przekłada, iż nietylko przemysł i dobre mienie mieszkańców, ale i obyczaie ludu na tak wysokiey taryffie cierpią, ponieważ przymusza do oszukaństwa.

Utrzymanie w czynney służbie liniiowego okrętu kosztuie u nas rocznie 90,000 dolarów i w tym stosunku inne pomnieysze okręty. Do morskiey naszey siły, gdy doprowadzoną zostanie do oznaczoney wielkości, potrzeb będzie 22,670 mavtków, a koszta utrzymania wynosić będą rocznie do $5\frac{1}{2}$ mill. dolarów.

Ludność miasta Wassingtonu wynosi teraz 13,272 mieszkańców.

Z Bruxelli d. 4 Grudnia.

Kochana nasza Następczyna tronu wyszła szczęśliwie z zapadłey choroby.

Nadworny medalionarz, Kawaler Simon, który zrobił medale na pamiątkę Rembrand i Rubensa, oddał także Królowi w tych dniach ieden medal z wizerunkiem Króla, a drugi Boerhavego. Artysta ten chce 100 oyczystych medalów wygotować. Król podpisał się na 800 bronzowych i 100 srebrnych.

Od brzegów Menu d. 5 Grudnia.

Policyyne ostrzeżenie z kantonu Szwaycarskiego Zug daie wiadomość o rzadkiem sposobie fałszowania monety: Francuzki sześcio frankowy talar z konstytucyynym stęplem (z 4go roku wolności) maiący prawdziwe znaki i potrzebną wagę, był w środku przerznięty, sztucznie wydrążony, ołowiem nadłożony i iak prawdziwy zaprawiony.

P. Encke, dyrektor gwiazdopatrzni w Seeberg przy Gota, doszedł, iż trzy komety, które pokazywały się do roku 1819 iest ieden i ten sam kometa, który co trzy lata powraca.

Odroczone do 1 Grudnia Stany Wirtembergskie rozpoczęły w tym dniu znowu swoie posiedzenia.

Nie prawdzi się wieść, iakoby Doktor Lindner był autorem pisma: "Rękopism z południowych Niemiec.,,

Żołnierze osady na wyspie S. Heleny dwa razy tylko do roku dostaią świeże mięso, to iest w pierwsze święto Bożego Narodzenia i w rocznicę urodzin Króla.

Xże Dalberg zamówił w Wenecyi z Kararyyskiego marmuru pomnik dla zmarłego swoiego stryia, byłego Xcia Prymasa Niemieckiego, który postawiony bydź ma w katedralnym Kościele Ratysbońskim.

DODATEK
DO Nro 102.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 20 GRUDNIA 1820 ROKU WE SRODĘ

Z Opawy d. 3 Grudnia.

Namieniony dawniey odiazd Nayiaśnieyszych Monarchów i obecnych tu Ministrów i Posłów zagranicznych odłożony został do nieograniczonego czasu. Wczoray odiechał ztąd na przeznaczenie swoie do kraiu Weneckiego Feld. por. Baron Wimpfen, a Feld. por. Hr. Haddik iest tu iako woyskowy dowódca oczekiwany. — Jenerał adj. N. Cesarza Rossyyskiego, Hr. Uwarów, poiechał dziś do Peterzburga.

Z Włoch d. 26 Listopada.

W muzeum Watykanu w Rzymie otworzono nowe sale, w których ustawione są przybyłe w roku zeszłym z Egiptu osobliwości i darowane Oycu S. od Króla Angielskiego kopiie posągów. Pomiędzy pierwszemi celuią szczególniey nienaruszona mumia kapłana w bogatey i przedziwney roboty skrzyni, i trudno aby w którym zbiorze znaydowało się coś podobnego.

Szkodę, którą Thorwaldsen przez zawalenie się iego warsztatu poniósł, podaią do 4000 piastrów, i tę przypisuią budowniczemu, który oparł ten warsztat na dawnem sklepieniu, nie opatrzywszy go dostatecznie.

Neapolitański parlament na posiedzeniu dnia 10 Listopada przyiął wniosek Deputowanego Berni, aby w przeciągu 8 dni wszyscy Ministrowie złożyli rachunki wydatków w swoich wydziałach, z reformami, oszczędzeniami i ulepszeniami, iakie uznaią zapotrzebne. P. Orazil porównywał stan gruntowego podatku i okazał, iż mniey urodzayne prowincyie, iak n. p. Aquila, Chieti, Molisa, Terra di Bari więcey płacą, niżeli urodzayne iak n. p. Terra di Lavore, obie Kalabryie, i t. d. W gminach tychże prowincyy nie iest także ten podatek iednakowo rozłożony. Proponował zatem na rok następny zastósowanie rozkładu tego podatku do urodzayności prowincyy. — Oddaleni w roku 1815 officerowie podali parlamentowi prośbę, aby na nich był

Przy zaczenaiącey się prenumeracie na Gazetę Krakowską od 1go Stycznia 1821 uprasza Redakcyia życzących ią trzymać o wczesne się zgłaszanie.

sąd woienny złożony, ponieważ bez osobistey winy oddalonemi zostali. Odesłano do Ministra woyny.

Podług pism publicznych woysko Neapolitańskie w obu Abruzzach składa się z 30 batalionów liniiowey, 16 batalionów jazdy i 50 dział. Woysko to składa się z naylepszych żołnierzy. W Kalabryi stoi 10 000 lekkiey piechoty. Korpus z 18 do 20,000 ludzi, który niedawno Królewic Jeneralny Wikaryusz w Neapolu lustrował, udać się także ma na granice. Gdy całe połączy się woysko, obeymuie nad nim, iak mówią, Królewic Jeneralny Wikaryusz naczelne dowództwo.

Lubo Neapolitański Poseł w Paryżu, Xże Castelcicala, za nieposłuszeństwo teraźnieyszemu Rządowi pozbawiony iest wszelkich godności, odbywa iednak ciągle przy Dworze Francuzkim swoie obowiązki i wydaie paszporty. Wyszło zatem rozporządzenie, iż wydawane przez niego paszporty żadnego nie maią znaczenia.

List z Palermo pod dniem 19 Października zawiera: Jesteśmy kontenci, ponieważ nie obawiamy się co chwilę utracenia życia. Zresztą dokucza nam ieszcze wszelka rewolucyi nędza. Od połowy Lipca do pierwszych dni Października ztrwonili rewolucyioniści z banku rządowego 180,000 uncyy (po 25 zł. 15 gr.) 80,000 z tegóż banku do prywatnych osób należących, 80,000 z przymuszoney pożyczki, a zaciągnione przez juntę długi wynoszą oprócz tego do 300,000 uncyy. Zwewnątrz wyspy nie nadeszły iednak żadne pieniądze. Wszystkie dobra Palermianów, które nie znayduią się w zbuntowanych okolicach, wzięte są pod sekwestr rządowy; zabrano z nich cały dochód, a zatem nie są w stanie ani zapłacić podatków, ani zaspokoić swoich wierzycielów, których podburzaczami nazywaią i przeszło 3cią część dochodów naymaiętnieyszych ludzi pobieraią. Wiele tuteyszych rodzin utrzymuie się tylko z przedarzy pozostałey im reszty sreber. Większa część szlachty zabiera się do wyiazdu na wsie, a wielu zamyśla się przenieść do Florencyi.

Podług listów z Barcellony naięto tam wiele przewozowych statków, które wieść przeznacza do przewiezienia korpusu Hiszpańskiego woyska do Neapolu. Do ostatniego miasta popłynąć także miały dwa wielkie połnocne okręty z ammunicyią i prochem.

Z Madrytu d. 20 Listopada.

Nieustaiący wydział Stanów oznaymić kazał co następuie: "N. Król przychylaiąc się z chęcią do podanych mu przełożeń, powroci do stolicy, skoro tylko zapewni go wydział, iż porządek i spokoyność przywroconemi zostały. J. K. Mość oddalił od swey osoby dotychczasowych Marszałka Dworu i Spowiednika swoiego. (Pierwszym był Hr Miranda, a drugim Oyciec Martinez, który dawniey za liberalnego duchownego uchodził.) Co się tycze proponowanego od wydziału nadzwyczaynego zwołania Stanów, gotów J. K. Mość iest nakazać ich zwołanie, skoro przekona go wydział, iż nastąpił przepisany konstytucyą wypadek.,,

Prowincyionalna nasza deputacyia i rada miasta donosły bohaterskim mięszkańcom Madrytu: "że Król postanowił w przyszły wtorek powrocić do stolicy. Tak pocieszaiące postanowienie, iako też no-

wy dowod, że J. K. Mość utrzymać chce konstytucyyny systemat, oddalaiąc od siebie osoby nie posiadaiące zaufania ludu, powinny wszystkich dobrych obywateli, widcących tym sposobem zabezpieczony wielki gmach społeczny, zupełnie zaspokoić. Jeżeli tymczasem kilku złechętnych nie będą dzielic powszechnego ukontentowania i stosować się do powszechnego życzenia, ażeby nasza konstytucyia ścisło zachowaną została, tedy macie ich iako nieubłagenych nieprzyiacioł porządku uważać. Bądźcie pewnemi, iż władze maią ich na oku, i z gorliwośc ą, iakiey dobrzy obywatele od nich wymagaią, dopełnią obowiązków, które konstytucyia na nie wklada.„

Od dnia wczorayszego ustały gromadzenia się ludu; ale woysko regularne i część milicyi zawsze ieszcze są pod bronią. — Klub Fontana de Oro odbywa ieszcze rozpoczęte na nowo swoie posiedzenia. Wszystkie bowiem kluby zaczęły się od poczęcia zaburzeń zgromadzać; ale iuż się rozeszły. Szanowoy Kapłan Munnoz-Torrero, prezes wydziału Stanów i Jenerał Quiroga są członkami klubu Fontana de Oro. D. 16 doniesiono temuż klubowi, iż Riego poiednał się z Ministrami. — Podofficerowie gwardyi Królewskiey podali wydziałowi Stanów przełożenie, w którem zbiiaią rozpuszczoną względem ich uczuciów potwarz, zapewniaią o wierności swey przysięgi, i przyrzekaią życiem bronić konstytucyi i nigdy innych iak tylko konstytucyynych nie słuchać rozkazów.

Gazeta rządowa ogłosiła zatwierdzoną przez Króla ustawę o liczbie woyska. Zapewniaią, iż liczba urządzoney dotąd narodowey milicyi wynosi 100,000 głów, które wszystkie są za utrzymaniem konstytucyi.

Morales został w Portugalii, dokąd z 13 wspólnikami spisku uciekł, przytrzymany i będzie władzom Hiszpańskim wydany.

Dnia 18 i 19 *Grudnia* 1820.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Przenicy	18 —	17 —	16 —	15 —
— Zyta	13 —	12 15	12 —	11 —
— Jęczmienia	9 —	8 15	8 10	8 —
— Owsa	5 15	5 —	4 15	4 —
— Jagieł	28 —	26 —	24 —	22 —
— Grochu	10 —	9 —	8 —	7 —
— Rzepaku	20 —	19 —	17 —	16 —

W Gdańsku dnia 8 *Grudnia.*
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy	od Złp.	480	do	760.
Żyta	— —	340	—	360.
Jęczmienia	— —	260	—	280.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	340	—	380.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 18 *Grudnia.*

Czer. Zł. Holl. monetą Courant	Złp.	19	gr. 18
— detto Cesarski	—	19	— 12
Fryd. Pruskie	—	34	— —
Luidor	—	37	— —
Złoto frankowy	—	32	— 15
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	231	— —
Złoty ryński Szeinami .	—	1	— 21

Towarzystwo Przyiaciół Muzyki w Krakowie.

Uwiadomia Szanownych Członków swoich, iż w Miesiącu bieżącym z powodu zaięcia Sali W. Knotza Muzyki popisowey niebędzie, zarazem uprasza o składanie na ręce Kassyera dotychczasowych biletów, iłe że w następuiącym roku Etatowym od 1go Stycznia zaczynaiącym się

inne bilety przy potraceniu wypłaconey lub dopełnieniu nie dopłaconey składki roczney, doręczane będą.

Oznaymienie.

Wychodząca w Berlinie w języku Niemieckim *Powszechna Pruska Gazeta Stanu*, udziela oprócz urzędowych doniesień, wiadomości o nayważnieyszych politycznych zagranicznych zdarzeniach, z naywiększą ile możności, dokładnością i szypkością, i wzięła sobie oraz za obowiązek umieszczać kraiowe zdarzenia, ile te publiczność interesować mogą, w czem spodziewa się bydź ciągle od Władz kraiowych wspieraną. Zwraca szczególnieysza swoią uwagę na to wszystko, co się dotyczeć może dobra handlu kraiowego, odbytu płodów natury i przemysłu; przeto wzięła sobie za obowiązek umieszczać zawsze naynowszy bieg wexlów i papierów w Berlinie, i zagranicznych miast handlowych, które mogą mieć iakowy związek z kraiem naszem, miesięczne targi zbóż celnieyszych miast naszych i ościennych kraiów, ceny wełny na iarmarkach kraiowych, zgoła to wszystko, co może kupca, fabrykanta i rolnika interessować. Nie pomiia także celnieyszych płodów kunsztu i literatury, ile te związek z oyczyzną maią. Dla miłośników sztuki ogrodniczey i botaniki udzielać także będzie wiadomość o kwitnących w tuteyszym botanicznym ogrodzie rzadkich roślinach, i t. d. Gdy redakcyia Gazety Stanu wzięła sobie za obowiązek zaspokoić, ile możności ka dego czytelnika ciekawość, przyymuie także z wdzięcznością udzielenia i żądania tyczące się dobra publicznego lub ciekawości, i tem, ile w iey mocy będzie, zadosyć uczyni. — Co tydzień wychodzą regularnie trzy Nra Gazety Stanu z dodatkami. Kwartalna iey cena w całem Państwie Pruskiem iest 1 talar i 6 groszy w monecie grubey (złp. 7 gr. 15.) — W Berlinie d. 25 Listopada 1820.

Redakcyia Powszechney Pruskiey Gazety Stanu

Heun.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest: dnia 21 Grudnia r. b. dana będzie Komedyia w 2 aktach z niemieckiego Augusta Kotzebue pod nazwiskiem: *Podróż z Berlina do Poczdamu*, czyli: *Milczący mimo woli.* — Po którey nastąpi Komedyio - Opera w 1 akcie oryginalnie napisana przez L. A. Dmuszewskiego, pod nazwiskiem: *Tadeusz Chwalibóg.*

DONIESIENIA.

Gdy podpisanemu od W. Józefa Komornickiego, Obywatela Królestwa Polskiego, Wexel dany na Summę złp. 2000 w Talarach Pruskich ieden po złp. 6 rachuiąc pod datą dnia 15 Stycznia 1818 roku zaginął, i gdy podpisany pochodzącą z rzeczonego Wexlu Summę złp. 2000 od W. Józefa Komornickiego w zupełności odebrał, i onego z takowey Aktem urzędowym w d. 14 Grudnia 1820 kwituiąc, wspomniony Wexel na zawsze umorzył i zań maiący żadnego znaczenia orzekł; ostrzega przeto każdego ktoby wyżey wspomniony Wexel na złp. 2000 znalazł lub posiadał, iż ten na mocy powyższego urzędowego Aktu żadnego więcey waloru niema i na zawsze zostaie umorzony. — W Krakowie d. 16 Grudnia 1820.

Stanisław Zukowski.

W Krakowie przy małym Rynku w Domu pod Nr. 676 w Biórze podpisanego dnia 27 Grudnia r. b. o godzinie 9 ranney sprzedarz publiczna odbędzie się: Stołków, kanap, stolików, parasolów różnych i damskich kamizelek, naczynia do parasolów pobielanego, Instrumentów, oraz Zawoyków i innych, płacący gotowizną przybicie otrzyma. — W Krakowie dnia 19 Grudnia 1820. r.

Skorczyński, Kom: Sąd: